

Småkrypens värld

*Guide för barn i förskole-
och nybörjarundervisning*

Text:
SEY Djurskyddet Finland

Layout:
Suvi Ojala

Illustrationer:
Olga Veselovskaya

Svensk översättning:
Minna Vuori

Bilder:
Suhas Nayak/Pixabay (frampärmen)
Snezko/Wikimedia Commons (s. 4)
Ale-ks/iStock (s. 5)
Antagain/iStock (s. 5)
zhikun sun/iStock (s. 5)
André Karwath/Wikimedia Commons (s. 5)
erik_karits/Pixabay (s. 5)
Antagain/iStock (s. 5)
ralf1403/Pixabay (s. 8)
Mary Berg/Pixabay (s. 9)
Openclipart-vectors/Pixabay (s. 9)
Dipankar Sarkar/iStock (s. 12)
Oberholster/Pixabay (s. 15)
Raquel Candia/Pixabay (s. 15)
Friedrich Köhler/Pixabay (bakpärmen)

Tryck:
PunaMusta Oy

Utgivare:
SEY Djurskyddet Finland, 2025
Fågelviksgatan 10
00500 Helsingfors
www.sey.fi

Texterna i denna guide grundar sig på undersökta fakta. Källförteckningen hittar du på adressen www.sey.fi/insekt.

Innehåll

Olika, eller förvånansvärt lika?	4
Många olika egenskaper behövs i naturen	6
Speciella sinnen	7
På våren har insekterna viktiga uppgifter	8
På sommaren har insekterna fullt upp	10
På hösten förbereder insekterna sig för vintern	12
Insekter är växelvarma djur	14
Kom ihåg	15

I år hittar du mer material, uppgifter samt lösningar till uppgifterna på nätet: sey.fi/insekt. Har du hittat en QR-kod? Skanna koden för att ta dig till rätt webbplats.

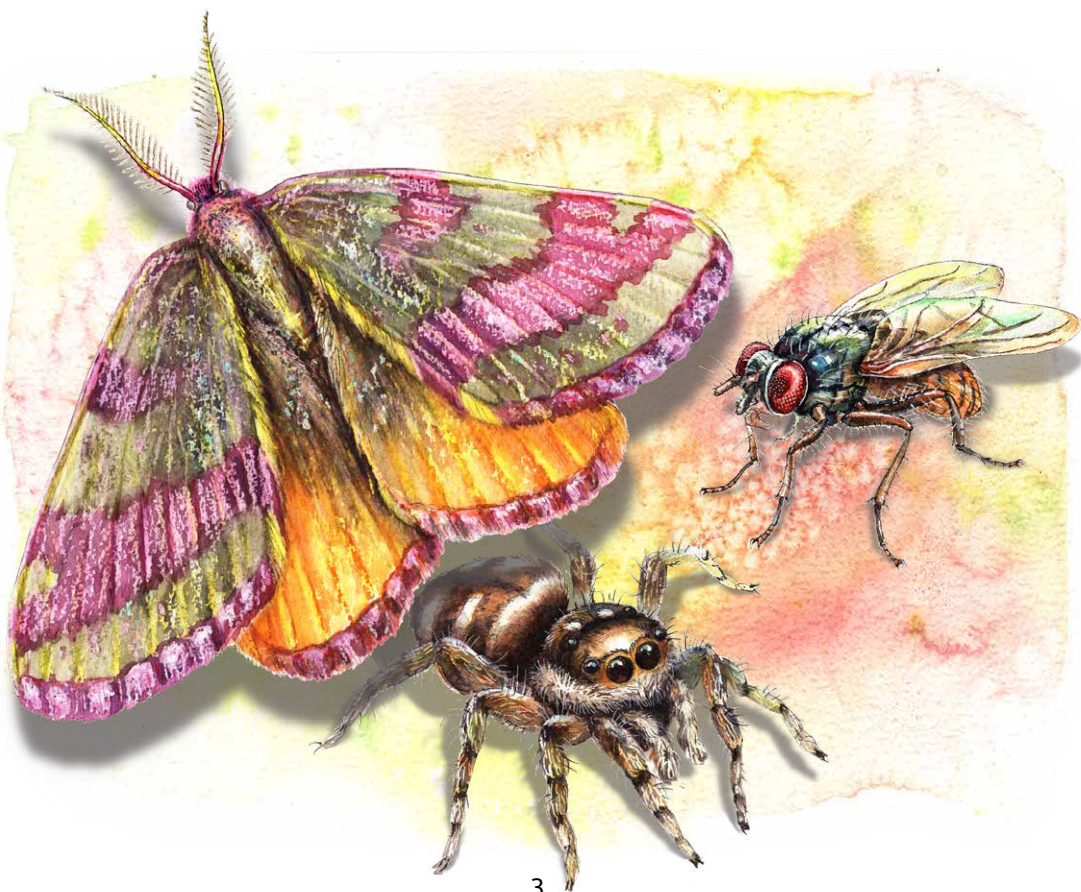

Välkommen att bekanta dig med insekternas fantastiska värld

Vi stöter på insekter och andra ryggradslösa djur både inne och ute – under alla årstider.

Med hjälp av detta häfte lär du dig

- Hurdana dessa små djur är
- Varför det är viktigt att de finns

Olika, eller förvånansvärt lika?

Alla djur har sin egen viktiga uppgift här i världen. Varje djur vill ta hand om sig själv på bästa möjliga sätt.

Ett djurs storlek eller utseende har inget att göra med **hurdana grundbehov djuret har.** Både människor och till exempel fjärilar behöver mat, vatten och tillräckligt med värme för att klara sig.

Vi människor blir i genomsnitt ungefär 80 år gamla. Insekter lever inte alls lika länge; en del av dem lever bara i några månader.

Ur människans synvinkel är många små djurs liv korta. Djuren själva tänker inte så. **Alla djur ska behandlas väl varje dag under hela deras liv.**

Spindlar är inte insekter, fast man kunde tro det.

Spindlar är spindeldjur.

Spindlar skiljer sig från insekter till exempel på det sättet att spindlar har åtta ben. Insekter har oftast sex ben.

UPPGIFT: Olika ryggradslösa djur

Är de här djuren insekter eller spindlar?

Insekter har sex ben, medan spindlar har åtta ben.

☐

Insekt

☐

Spindel

☐

Insekt

☐

Spindel

☐

Insekt

☐

Spindel

☐

Insekt

☐

Spindel

☐

Insekt

☐

Spindel

☐

Insekt

☐

Spindel

Hur många spindlar kunde du hitta?
Skriv på linjen!

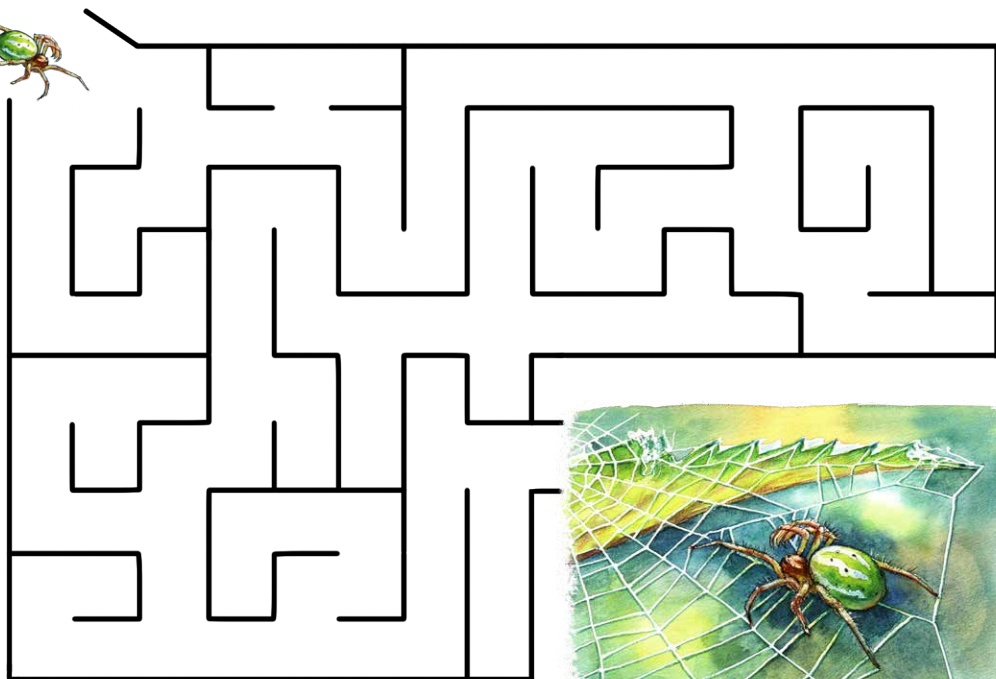
Många olika egenskaper behövs i naturen

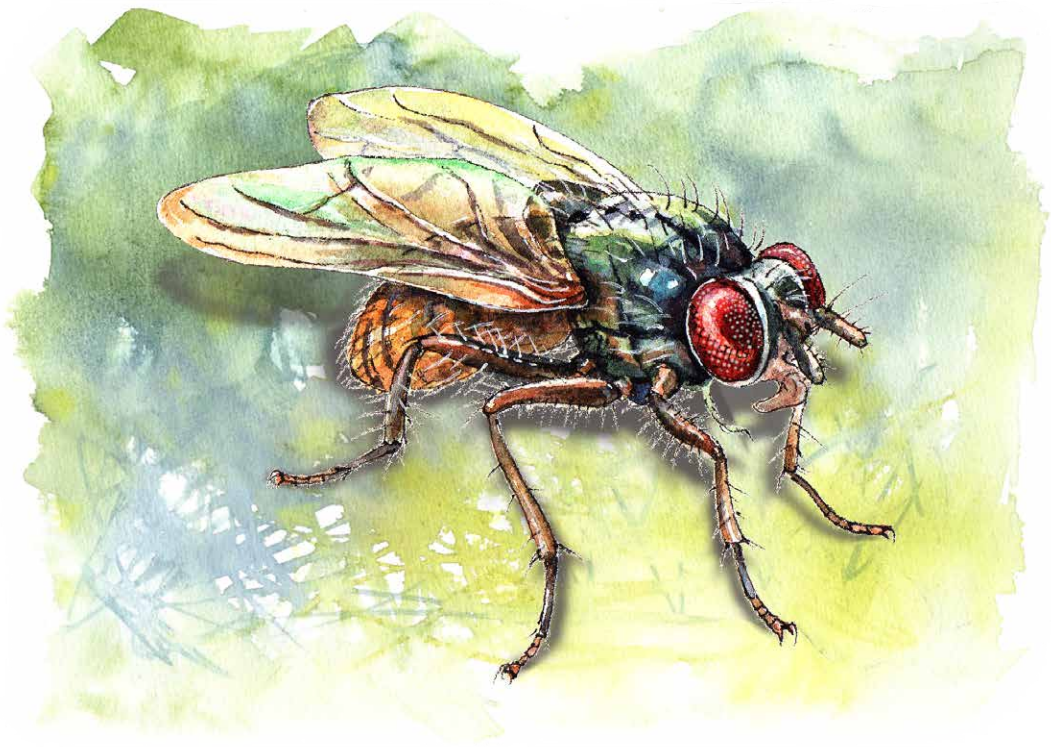
Djuren som bor i naturen har anpassat sig till livet i en viss miljö.

För att djuren ska kunna klara sig i sina egna miljöer har de utvecklats och fått olika egenskaper.

I Finland är det kallt på vintern och varmt på sommaren. Det betyder att de djur som bor här måste klara sig i både kalla och varma förhållanden.

UPPGIFT: Led hem djuret genom labyrinten

Speciella sinnen

Många djur har sådana sinnen som vi människor inte har. Flugor kan till exempel se åt olika håll. Flugors ögon består av flera små ögon. Ögonen är extra bra på att upptäcka rörelse. Flugorna har nytta av det här, det hjälper flugorna att komma undan rovdjur.

Se hur världen ser ut sett med binas ögon

På våren, när det blir varmare väder, vaknar naturen. De första insekterna har viktiga uppgifter.

På våren har insekterna viktiga uppgifter

Vårens första humlor och bin har fullt upp med att hitta mat, eftersom det är så få blommor som blommar tidigt på våren. Blommande viden och de första blommorna är mycket viktiga för dem. Samtidigt som de här små djuren letar efter mat pollinerar de växter, alltså hjälper växter att föröka sig.

UPPGIFT: Insektskådning

1. Iaktta naturen och vårens första pollinatörer.
2. Följ med djuret du har upptäckt. Anteckna: Vilken art är det? Vad gör insekten, hur beter den sig? Du kan leta fakta om djurarten på nätet.

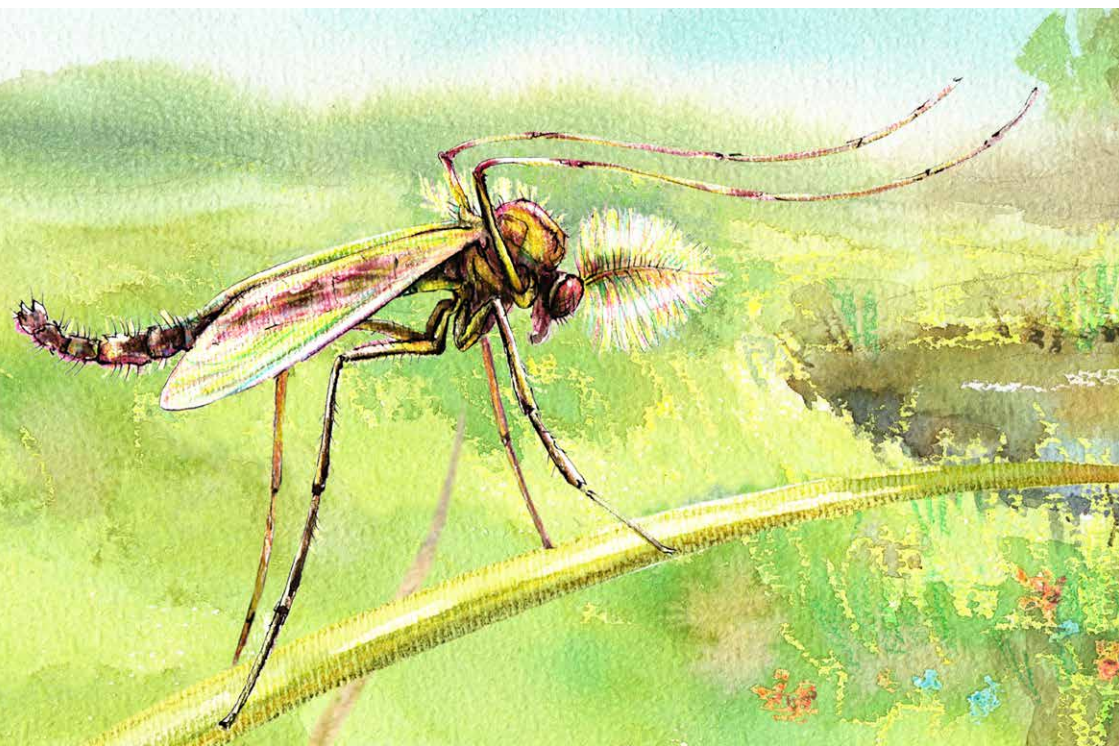
Tips: Det är lättast att hitta insekter på sådana ställen där det finns många växter och till exempel vatten. Kom ihåg att hålla avstånd, och att inte röra djuren.

På sommaren har insekterna fullt upp

På sommaren finns det mycket att äta i naturen, och det finns liv överallt. Det finns över en miljon insektsarter i världen. Det betyder att över hälften av alla djurarter är insekter.

Naturen är de viltlevande djurens hem, och insekter har också rätt att få vara i lugn och ro i sitt hem.

Man får inte röra djuren i naturen, och man får inte tämja dem.

Kom ihåg att det lönar sig att undersöka insekter lugnt, på ett säkert avstånd. Fånga aldrig in ett djur i en burk för skojs skull, och fånga aldrig in insekter eller spindlar för att ha dem som husdjur.

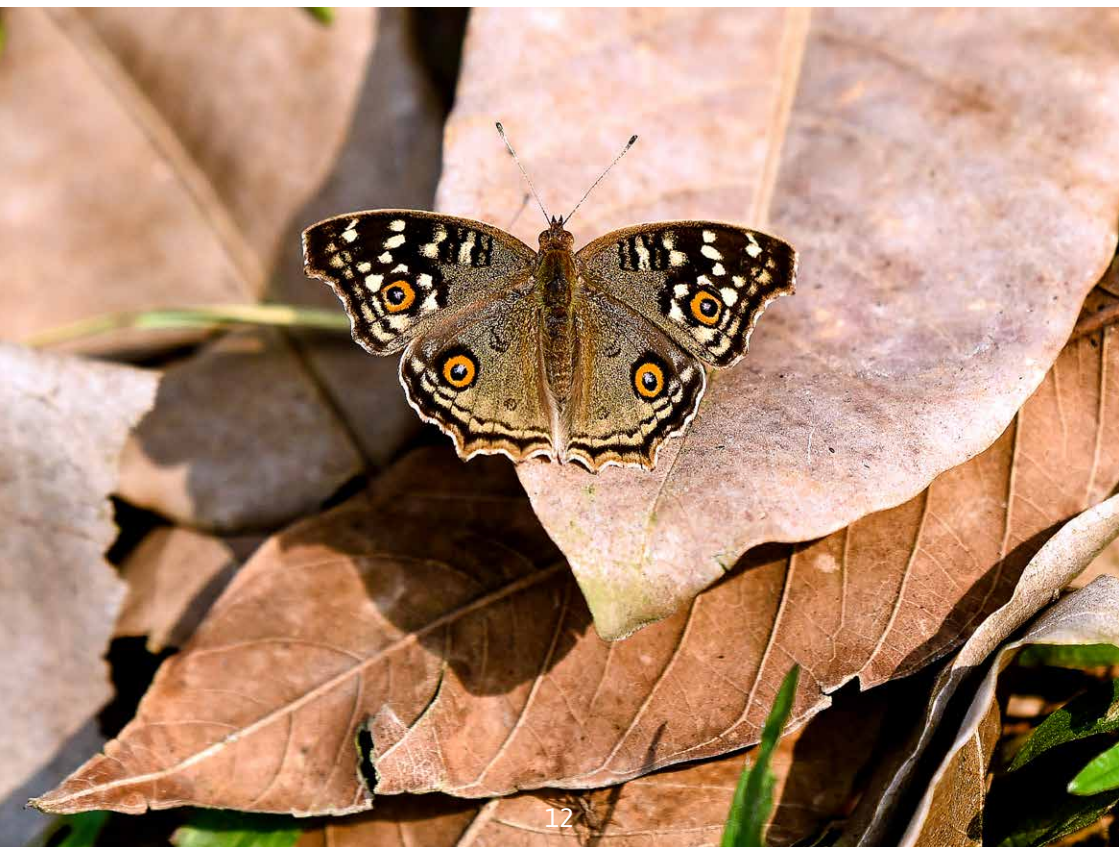
Viltlevande djur mår inte bra om människor fångar in dem och har dem som husdjur. Djuren kan se lugna ut, men de är rädda när de tvingas att vara i människors sällskap. Dessutom är det väldigt svårt att skapa sådana förhållanden där djuret trivs.

På hösten förbereder insekterna sig för vintern

På hösten börjar naturen tystna inför vintern. Insekterna förbereder sig för att övervintra, och när vädret blir kallare rör de sig långsammare.

Om man vill hjälpa insekterna på hösten ska man inte sköta om gården för mycket. Löv som fallit till marken är livsviktiga skyddsplatser och gömställen för en del insekter. Till exempel fjärilslarver övervintrar bland löv.

UPPGIFT: Ringa in djuren

Räkna hur många djur du hittade.

Insekter är växelvarma djur

På vintern tystnar naturen. Många djur går i dvala, sover vintersömn eller flyttar söderut för vintern. En del insekter dör under vintern, och det är en del av naturens gång.

En del husspindlar trivs inomhus i den torra rumsluften. De har också en viktig uppgift: de håller flugor och andra insekter som vill ta sig in under kontroll.

Man behöver inte bli rädd om man ser en insekt eller spindel inomhus. Ta tillsammans med en vuxen reda på vilken art det är frågan om, och flytta vid behov den till ett lämpligt ställe, till exempel ut till en vedhög.

Insekter har inte likadana hjärnor som vi människor har, men de är också kännande varelser.

Vi vet att insekter känner smärta, precis som andra djur.

Ett djurs intelligens, storlek eller utseende har inget att göra med värdet av djurets liv. **Alla djur ska behandlas väl varje dag under hela deras liv.**

Naturen är insekternas hem. Insekterna har många viktiga uppgifter i naturen, och de har också rätt att leva i fred i sitt hem.

Spindlar är inte insekter, fast man kunde tro det. **Spindlar är spindeldjur.** Spindlar skiljer sig från insekter till exempel på det sättet att spindlar har åtta ben. Insekter har oftast sex ben.

Det lönar sig att undersöka insekter lugnt, på ett säkert avstånd. **Fånga aldrig in ett djur i en burk** för skojs skull, och fånga inte in insekter eller spindlar för att ha som husdjur.

Det här häftet är ett info- och uppgiftspaket för barn i förskole- och nybörjarundervisning om insekter och spindlar, som är temat för Djurens vecka år 2026. Man kan använda materialet i undervisningen året runt. Materialet lämpar sig också för till exempel natur- och djurklubbar.

Materialet går att beställa gratis på adressen sey@sey.fi. Bekanta dig även med vårt digitala material på adressen www.sey.fi/insekt. På samma adress hittar du också mer material som kan användas i undervisningen, lösningarna till uppgifterna samt häftets källhänvisningar.

Djurens vecka är en temavecka som firas årligen 4–10 oktober. Veckans första dag är internationella Djurens dag. Djurens dag har firats i Finland ända sedan år 1959, på SEYs initiativ.

SEY är Finlands största djurskyddsförening och djurskyddsexpert. Till SEYs verksamhetsområde hör alla djurarter, och förbundet verkar i hela landet.